

RESOLUTIE over de aanhoudende wereldwijde strijd tegen de doodstraf en voor de mensenrechten

Het Vlaams Parlement,

- gelet op:
 - 1° de fundamentele rechten en vrijheden, vastgelegd in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens van 10 december 1948;
 - 2° het Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke Rechten van 16 december 1966, waarin artikel 6 het inherent recht op leven garandeert en artikel 7 foltering en wrede behandelingen expliciet verbiedt;
 - 3° het Tweede Facultatieve Protocol bij het Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke Rechten, gericht op de afschaffing van de doodstraf, van 15 december 1989;
 - 4° het VN-verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke en ontorende behandeling of bestraffing van 10 december 1984;
 - 5° protocol nr. 6 bij het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, betreffende de afschaffing van de doodstraf;
 - 6° protocol nr. 13 bij het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, betreffende de afschaffing van de doodstraf onder alle omstandigheden;
 - 7° de gezamenlijke verklaring van de Europese Unie en de Raad van Europa van 9 oktober 2017, waarin wordt gesteld dat de doodstraf onverenigbaar is met de menselijke waardigheid, en dat de doodstraf onmenselijk en ontorend is, geen afschrikwekkend effect heeft, en juridische fouten onomkeerbaar en fataal maakt;
 - 8° artikel 2 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, dat bepaalt dat niemand tot de doodstraf wordt veroordeeld of terechtgesteld;
 - 9° de EU-richtsnoeren inzake de doodstraf, foltering, vrijheid van meningsuiting en mensenrechtenactivisten;
 - 10° de slotverklaring van het achtste Wereldcongres tegen de doodstraf, waarop alle deelnemende landen en organisaties het beginsel hebben onderschreven om de afschaffing van de doodstraf verder te bevorderen en elke poging tegen te gaan om de doodstraf opnieuw in te voeren waar die al is afgeschaft;
 - 11° de tiende resolutie (A/RES/79/179) van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties over een moratorium op de doodstraf, aangenomen op 17 december 2024 en goedgekeurd door een recordaantal van 130 landen;
 - 12° de absolute onmenselijkheid van de doodstraf, waarvoor geen enkele morele, juridische of religieuze verantwoording kan worden ingeroepen;
 - 13° het feit dat sommige landen de internationale minimumstandaard niet naleven, vastgelegd in internationale verdragsrechtelijke instrumenten, door personen ter dood te veroordelen of de doodstraf uit te voeren:
 - a) op minderjarige daders, zwangere vrouwen, nieuwe moeders en moeders die borstvoeding geven, personen met een verstandelijke beperking en ouderen;
 - b) op discriminerende wijze, op grond van politieke overtuiging, seksuele geaardheid, ras, etnische afkomst, levensbeschouwelijke overtuiging of religie, mentale of fysieke beperking, leeftijd;
 - c) voor misdrijven die buiten het bestek vallen van ernstigste misdrijven;
 - d) zonder eerlijk proces;
 - e) omdat de nationale wetgeving de doodstraf toepast als een verplichte veroordeling voor bepaalde misdrijven;
 - f) wanneer de doodstraf niet kon worden opgelegd ten tijde van het misdrijf;

- 14° het feit dat, volgens het recentste 'Amnesty International Global Report – Death sentences and executions 2024', nog 54 landen en territoria in de wereld de doodstraf in hun wetgeving hebben staan;
- 15° het feit dat van die 54 landen en territoria, volgens datzelfde rapport, de volgende 15 landen de doodstraf effectief hebben toegepast in 2024: Afghanistan, China, Egypte, Iran, Irak, Koeweit, Noord-Korea, Oman, Saoedi-Arabië, Singapore, Somalië, Syrië, Verenigde Staten, Vietnam en Jemen;
- 16° het feit dat het gros van de executies plaatsvinden in China, Iran, Irak en Saoedi-Arabië;
- 17° het feit dat Wit-Rusland als enige Europese land nog de effectieve uitvoering van de doodstraf heeft;
- 18° het feit dat enkele landen recent daadwerkelijke wetswijzigingen in de richting van uitbreiding of verzwaring van de doodstraf hebben doorgevoerd, met onder andere volgende recente ontwikkelingen:
 - a) de opheffing van het moratorium op de doodstraf voor landverraad en banditisme in de Democratische Republiek Congo sinds begin 2025;
 - b) de verklaringen van de militaire autoriteiten van Burkina Faso op 4 december 2025 over de mogelijke herinvoering van de doodstraf voor de bestraffing van misdaden tegen het gemeenrecht; de goedkeuring in de Israëliische Knesset van een wetsvoorstel op 30 maart 2026 waardoor Israëliische rechtbanken verplicht worden om de doodstraf op te leggen aan mensen die zijn veroordeeld voor terroristische moord met een nationalistisch motief;
- overwegende dat:
 - 1° de doodstraf een ernstige schending is van de mensenrechten en van de menselijke waardigheid;
 - 2° het negende Wereldcongres tegen de doodstraf zal plaatsvinden in Parijs van 30 juni tot 2 juli 2026;
- drukt zijn sterkst mogelijke afkeer uit tegen de toepassing van de doodstraf, veroordeelt dit ten strengste in alle omstandigheden en herbevestigt zijn engagement om op alle mogelijke manieren werk te maken van een einde aan de doodstraf wereldwijd;
- is verontrust over de herinvoering of het toenemende gebruik van de doodstraf in een aantal landen onder het voorwendsel dat dit de openbare veiligheid zou bevorderen;
- vraagt de Vlaamse Regering om:
 - 1° in alle internationale en diplomatieke contacten het respect voor de mensenrechten en de rechtsstaat op de agenda te zetten en te pleiten voor een onmiddellijk moratorium op de toepassing van de doodstraf, als een fundamentele stap in de richting van de volledige afschaffing ervan;
 - 2° de absolute onmenselijkheid van de doodstraf op alle internationale fora aan te kaarten en op te roepen om het internationale recht in al zijn aspecten te respecteren;
 - 3° de landen te veroordelen die de doodstraf toepassen, in hun wetgevend arsenaal handhaven of er weer in willen invoeren;
 - 4° de organisaties van het maatschappelijke middenveld te ondersteunen in hun strijd tegen de doodstraf;
 - 5° een leidende rol te blijven spelen bij de ontwikkeling van bilaterale en multilaterale initiatieven met andere landen, de Europese Unie, de Verenigde Naties en regionale organisaties met betrekking tot kwesties in verband met de doodstraf, bijvoorbeeld in het kader van de organisatie van het negende Wereldcongres tegen de doodstraf in juni 2026;

- 6° de vraag of landen al dan niet de doodstraf toepassen te laten meewegen in de bilaterale betrekking met landen, en alle contacten met landen die de doodstraf uitvoeren of herinvoeren gebruiken om tegen de doodstraf te pleiten;
- vraagt de Europese Commissie om:
 - 1° in alle internationale en diplomatieke contacten het respect voor de mensenrechten en de rechtsstaat op de agenda te zetten en te pleiten voor een onmiddellijk moratorium op de toepassing van de doodstraf, als een fundamentele stap in de richting van de volledige afschaffing ervan;
 - 2° de absolute onmenselijkheid van de doodstraf op alle internationale fora aan te kaarten en ertoe op te roepen om het internationale recht in al zijn aspecten te respecteren;
 - 3° de landen te veroordelen die de doodstraf toepassen, in hun wetgevend arsenaal handhaven of er weer in willen invoeren;
- vraagt aan de voorzitter van het Vlaams Parlement om deze resolutie te bezorgen aan de federale minister van Buitenlandse Zaken, de eerste minister en aan de hoge vertegenwoordiger van de Europese Unie voor Buitenlandse Zaken en Veiligheidsbeleid.

AANGENOMEN DOOR HET VLAAMS PARLEMENT,

Brussel, 3 juni 2026.

Griffier,

Voorzitter,